

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

**EDAK un EDAU kopīgais atzinums
2/2021 par Eiropas Komisijas
Īstenošanas lēmumu par līguma
standartklauzulām attiecībā uz
personas datu nosūtīšanu trešām
valstīm**

**saistībā ar Regulas (ES) 2016/679 46. panta
2. punkta c) apakšpunktā minētajiem
jautājumiem**

SATURA RĀDĪTĀJS

1	PAMATINFORMĀCIJA	4
2	VISPĀRĪGAIS PAMATOJUMS ATTIECĪBĀ UZ LĒMUMPROJEKTU UN LSK PROJEKTU	6
2.1	Kopīgā atzinuma vispārīgā struktūra un metodika	6
2.2	Vispārējs Lēmumprojekta un LSK projekta izklāsts un mijiedarbība ar EDAK leteikumiem par papildu pasākumiem	7
3	LĒMUMPROJEKTA ANALĪZE	8
3.1	Atsauces uz EUDPR (8. apsvērumš).....	8
3.2	Lēmumprojekta tvērums un nosūtīšanas jēdziens (1. panta 1. punkts)	8
4	LSK PROJEKTA ANALĪZE	9
4.1	Vispārīga piezīme par LSK projektu.....	9
4.2	I sadaļa	9
4.2.1	1. klauzula: nolūks un tvērums	9
4.2.2	2. klauzula: trešās personas labuma guvēji.....	10
4.2.3	6. klauzula: pievienošanās klauzula	11
4.3	II sadaļa. Pušu saistības	12
4.3.1	1. klauzula: datu aizsardzības garantijas. Pirmais modulis (nosūtīšana no pārziņa pārzinim)	12
4.3.2	1. klauzula: datu aizsardzības garantijas. Otrais modulis (nosūtīšana no pārziņa apstrādātājam)	14
4.3.3	1. klauzula: datu aizsardzības garantijas. Trešais modulis (nosūtīšana no apstrādātāja apstrādātājam)	15
4.3.4	1. klauzula: datu aizsardzības garantijas. Ceturtais modulis (nosūtīšana no apstrādātāja pārzinim)	16
4.3.5	Horizontālās piezīmes: 2. klauzula (vietējie tiesību akti, kas ietekmē klauzulu ievērošanu) un 3. klauzula (datu importētāja pienākumi gadījumā, ja piekļuvi pieprasa valsts pārvaldes iestādes).....	17
4.3.6	2. klauzula: vietējie tiesību akti, kas ietekmē klauzulu ievērošanu.....	18
4.3.7	3. klauzula: datu importētāja pienākumi gadījumā, ja piekļuvi pieprasa valsts pārvaldes iestādes	21
4.3.8	5. klauzula: datu subjekta tiesības. Pirmais modulis (nosūtīšana no pārziņa pārzinim)	21
4.3.9	5. klauzula: Datu subjekta tiesības. Otrais modulis (nosūtīšana no pārziņa apstrādātājam) un trešais modulis (nosūtīšana no apstrādātāja apstrādātājam)	23
4.3.10	5. klauzula: datu subjekta tiesības. Ceturtais modulis (nosūtīšana no apstrādātāja pārzinim)	23
4.3.11	6. klauzula: tiesiskās aizsardzības iespējas.....	23

4.3.12	7. klauzula: atbildība. Pirmais modulis (nosūtīšana no pārziņa pārzinim) un ceturtais modulis (nosūtīšana no apstrādātāja pārzinim).....	24
4.3.13	7. klauzula: atbildība. Otrais modulis (nosūtīšana no pārziņa apstrādātājam) un trešais modulis (nosūtīšana no apstrādātāja apstrādātājam)	24
4.3.14	9. klauzula: uzraudzība.....	24
4.4	III sadaļa. Nobeiguma noteikumi	25
4.4.1	1 klauzula: neatbilstība klauzulām un izbeigšana	25
4.5	Pielikumi.....	25

Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (EDAK) un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (EDAU),

ņemot vērā 42. panta 2. punktu 2018. gada 23. oktobra Regulā 2018/1725 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK,

ņemot vērā EEZ līgumu un jo īpaši tā XI pielikumu un 37. protokolu, kas grozīts ar EEZ Apvienotās komitejas 2018. gada 6. jūlija Lēmumu Nr. 154/2018¹,

IR PIEŅĒMUŠI ŠĀDU KOPĪGO ATZINUMU.

1 PAMATINFORMĀCIJA

1. Saskaņā ar 44. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulā (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti² ("VDAR") jebkura tādu personas datu nosūtīšana, kas tiek apstrādāti vai kurus ir paredzēts apstrādāt pēc nosūtīšanas uz trešo valsti vai starptautisku organizāciju, notiek tikai tad, ja pārzinis un apstrādātājs ir ievērojuši VDAR V nodaļā paredzētos nosacījumus, tostarp arī attiecībā uz personas datu tālāku nosūtīšanu no trešās valsts vai starptautiskās organizācijas uz citu trešo valsti vai citai starptautiskajai organizācijai. Jo īpaši tad, ja nav lēmuma par aizsardzības līmeņa pietiekamību, jebkuru nosūtīšanu vajadzētu veikt, pamatojoties uz atbilstošām garantijām, kas uzskaitītas VDAR 46. pantā.
2. Eiropas Komisijas (vai "Komisija") saskaņā ar VDAR 93. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru pieņemtās standarta datu aizsardzības klauzulas (t. s. līguma standartklauzulas jeb "LSK") ir viena no VDAR 46. pantā uzskaitītajām atbilstošajām garantijām.
3. Lai LSK būtu spēkā esošas, tajās ir jāiekļauj efektīvi mehānismi, kas praksē ļauj nodrošināt, ka tiek ievērots Savienības tiesībās prasītais aizsardzības līmenis un ka, pamatojoties uz šīm klauzulām īstenotā personas datu pārsūtīšana šo klauzulu pārkāpuma gadījumā tiek apturēta vai aizliegta³.
4. Komisija 2001. gada 15. jūnijā pieņēma Lēmumu 2001/497/EK par līguma standartklauzulām attiecībā uz personas datu nosūtīšanu trešām valstīm saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK⁴, kas grozīts ar Komisijas

¹ Atsauces uz "dalībvalstīm" šajā atzinumā būtu jāsaprot kā atsauces uz "EEZ valstīm".

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1.–88. lpp.).

³ Tiesas (virspalāta) 2020. gada 16. jūlija spriedums *Data Protection Commissioner / Facebook Ireland Limited un Maximillian Schrems*, C-311/18, 137. punkts.

⁴ 2001/497/EK: Komisijas Lēmums (2001. gada 15. jūnijs) par līguma standartklauzulām attiecībā uz personas datu nosūtīšanu trešām valstīm saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK (OV L 181, 4.7.2001., 19.–31. lpp.).

2016. gada 16. decembra Īstenošanas lēmumu (ES) 2016/2297⁵ ("2001. gada LSK") un papildināts ar Komisijas 2004. gada 27. decembra lēmumu⁶ ("2004. gada LSK").

5. 2010. gada 5. februārī Komisija pieņēma Lēmumu 2010/87/ES par līguma standartklauzulām attiecībā uz personas datu pārsūtīšanu trešās valstīs reģistrētiem apstrādātājiem saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK⁷, kas vēlāk grozīts ar Komisijas 2016. gada 16. decembra Īstenošanas lēmumu (ES) 2016/2297⁸ ("2010. gada LSK").
6. 2020. gada 16. jūlijā Eiropas Savienības Tiesa ("EST" vai "Tiesa") nolēma, ka, izvērtējot 2010. gada LSK, ņemot vērā Pamattiesību hartas 7., 8. un 47. pantu, nav konstatēts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt šī lēmuma spēkā esamību ("**spriedums lietā Schrems II**")⁹.
7. Tajā pašā lietā EST arī paredzēja papildu paskaidrojumus par LSK izmantošanu. EST jo īpaši nolēma, ka personām, kuru personas dati, pamatojoties uz datu aizsardzības standartklauzulām, tiek pārsūtīti uz trešo valsti, būtu jānodrošina tāds aizsardzības līmenis, kas būtībā ir līdzvērtīgs Savienībā garantētajam līmenim, gluži kā gadījumā, kad nosūtīšana notiek, pamatojoties uz lēmumu par aizsardzības līmeņa pietiekamību¹⁰.
8. EST piebilda, ka tā kā "*datu aizsardzības standartklauzulu līgumiskā rakstura īpatnība ir tāda, ka tās nav saistošas trešo valstu publiskajām iestādēm, ..., var izrādīties, ka šajās datu aizsardzības klauzulās ietvertās garantijas ir jāpapildina*"¹¹.
9. Līdz ar to EDAK 2020. gada 10. novembrī pieņēma leteikumus 01/2020 pasākumiem, kas papildina nosūtīšanas rīkus nolūkā nodrošināt atbilstību ES persondatu aizsardzības līmenim ("**EDAK leteikumi par papildu pasākumiem**")¹².
10. Komisija 2020. gada 12. novembrī publicēja:

⁵ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2016/2297 (2016. gada 16. decembris), ar ko groza Lēmumus 2001/497/EK un 2010/87/ES par līguma standartklauzulām attiecībā uz personas datu nosūtīšanu trešām valstīm un šādās valstīs reģistrētiem apstrādātājiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (OV L 344, 17.12.2016., 100. un 101. lpp.).

⁶ 2004/915/EK: Komisijas Lēmums (2004. gada 27. decembris), ar ko groza Lēmumu 2001/497/EK attiecībā uz alternatīvu līguma standartklauzulu ieviešanu personas datu nosūtīšanai trešām valstīm (OV L 385, 29.12.2004., 74.–84. lpp.).

⁷ 2010/87/: Komisijas Lēmums (2010. gada 5. februāris) par līguma standartklauzulām attiecībā uz personas datu pārsūtīšanu trešās valstīs reģistrētiem apstrādātājiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (OV L 39, 12.2.2010., 5.–18. lpp.).

⁸ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2016/2297 (2016. gada 16. decembris), ar ko groza Lēmumus 2001/497/EK un 2010/87/ES par līguma standartklauzulām attiecībā uz personas datu nosūtīšanu trešām valstīm un šādās valstīs reģistrētiem apstrādātājiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (OV L 344, 17.12.2016., 100. un 101. lpp.).

⁹ Tiesas (virspalāta) 2020. gada 16. jūlija spriedums *Data Protection Commissioner / Facebook Ireland Limited un Maximilian Schrems*, C-311/18, 149. punkts.

¹⁰ Turpat, 96. punkts.

¹¹ Turpat, 132. punkts.

¹² https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/consultation/edpb_recommendations_202001_supplementarymeasures_transfer_tools_lv.pdf.

- Komisijas Īstenošanas lēmuma projektu par līguma standartklauzulām personas datu nosūtīšanai uz trešām valstīm saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 (“Lēmumprojekts”); un
 - pielikuma projektu Komisijas Īstenošanas lēmumam par līguma standartklauzulām personas datu nosūtīšanai uz trešām valstīm saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 (“LSK projekts”).
11. Ar Lēmumprojektu ir plānots atcelt 2001., 2004. un 2010. gada LSK.
12. LSK projektā ir apvienotas vispārīgās klauzulas un modulāra pieeja, lai tiktu ņemti vērā dažādi nosūtīšanas scenāriji. Papildus vispārīgajām klauzulām pārziņiem un apstrādātājiem būtu jāizvēlas viņu situācijai piemērots modulis no četriem šādiem moduļiem:
- pirmais modulis: nosūtīšana no pārziņa pārzinim;
 - otrais modulis: nosūtīšana no pārziņa apstrādātājam;
 - trešais modulis: nosūtīšana no apstrādātāja apstrādātājam;
 - ceturtais modulis: nosūtīšana no apstrādātāja pārzinim.
13. Šajā kontekstā Komisija 2020. gada 12. novembrī lūdza EDAK un EDAU izdot kopīgu atzinumu par Lēmumprojektu un LSK projektu (“Kopīgais atzinums”) saskaņā ar 42. panta 2. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 23. oktobra Regulā (ES) 2018/1725 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti (“EUDPR”¹³).

2 VISPĀRĪGAIS PAMATOJUMS ATTIECĪBĀ UZ LĒMUMPROJEKTU UN LSK PROJEKTU

2.1 Kopīgā atzinuma vispārīgā struktūra un metodika

14. **Pirmkārt**, skaidrības labad Kopīgajā atzinumā ir i) galvenā daļa, kurā sīki izklāstīti vispārīgi EDAK un EDAU sniegtie komentāri, un ii) pielikums ar papildu tehniska rakstura komentāriem tieši par LSK projektu, jo īpaši sniedzot dažus iespējamo grozījumu piemērus. Nepastāv vispārīgo un tehnisko komentāru savstarpēja hierarhija.
15. **Otrkārt**, divās atsevišķās sadaļās ir izklāstītas vispārīgas piezīmes par Lēmumprojektu un LSK projektu. Lai nodrošinātu konsekvenci, kur nepieciešams, ir ievietotas mījnorādes.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39.–98. lpp.).

16. **Treškārt**, konsekvences labad, kur nepieciešams, ievietotas arī mijnorādes uz EDAK un EDAU Kopīgo atzinumu par līguma standartklauzulām starp pārziņiem un apstrādātājiem saskaņā ar VDAR 28. panta 7. punktu un *EUDPR* 29. panta 7. punktu.

2.2 Vispārējs Lēmumprojekta un LSK projekta izklāsts un mijiedarbība ar EDAK leteikumiem par papildu pasākumiem

17. Kopumā EDAK un EDAU ar gandarījumu atzīmē, ka ar Lēmumprojektu un LSK projektu tiek nodrošināts pastiprināts datu subjektu aizsardzības līmenis.
18. Papildinot EDAK sniegto devumu VDAR novērtēšanā saskaņā ar VDAR 97. pantu¹⁴, EDAK un EDAU atzinīgi vērtē faktu, ka šajā LSK atjauninājumā ir plānots:
- saskaņot LSK ar jaunajām VDAR prasībām¹⁵;
 - labāk atspoguļot tādu jaunu un sarežģītāku apstrādes darbību plašu izmantojumu, kurās nereti iesaistīti vairāki datu importētāji un datu eksportētāji, garas un sarežģītas apstrādes ķēdes, kā arī mainīgas uzņēmējdarbības attiecības. Tas nozīmē, ka tiek aptvertas papildu apstrādes un nosūtīšanas situācijas un tiek izmantota elastīgāka pieeja, piemēram, attiecībā uz to pušu skaitu, kuras var pievienoties līgumam¹⁶;
 - paredzēt īpašas garantijas, lai novērstu galamērķa trešās valsts tiesību aktu ietekmi uz datu importētāja atbilstību klauzulām, un jo īpaši to, kā rīkoties gadījumā, kad saistošus pieprasījumus izpaust nosūtītos personas datus izdod valsts iestādes trešā valstī¹⁷.
19. EDAK un EDAU atzinīgi vērtē īpašos noteikumus, kuru mērķis ir risināt dažus galvenos jautājumus, kas identificēti spriedumā lietā *Schrems II*, un jo īpaši LSK projektā definētos noteikumus par:
- trešo valstu tiesību aktiem, kas ietekmē atbilstību LSK projektam (II sadaļa, 2. klauzula);
 - piekļuves pieprasījumiem, kurus saņēmis datu importētājs un kurus izsniegušas trešo valstu valsts iestādes (II sadaļa, 3. klauzula); un
 - izvēles *ad hoc* pārsūdzības mehānismu datu subjektu labā (II sadaļa, 6. klauzula).
20. Turklāt EDAK un EDAU ar gandarījumu atzīmē, ka LSK projektā ir atspoguļoti vairāki pasākumi, kas identificēti EDAK leteikumos par papildu pasākumiem, lai gan attiecībā uz dažiem citiem pasākumiem EDAK un EDAU aicina nodrošināt lielāku konsekvenci, kā sīki aprakstīts tālāk 4.3.6. sadaļā.
21. Šajā kontekstā EDAK un EDAU atgādina, ka EDAK leteikumi par papildu pasākumiem joprojām būs piemērojami arī pēc LSK projekta pieņemšanas. Jo īpaši EDAK un EDAU aicina Komisiju precizēt, ka vēl aizvien var būt situācijas, kad, neskatoties uz to, ka tiek izmantotas jaunās LSK, būs jāīsteno *ad hoc* papildu pasākumi, lai nodrošinātu datu subjektu aizsardzības līmeni, kas pēc būtības ir līdzvērtīgs ES garantētajam līmenim. Jaunās LSK būs jāizmanto kopā ar EDAK leteikumiem par papildu pasākumiem. EDAK un EDAU aicina Eiropas Komisiju atsaukties uz EDAK leteikumu par papildu pasākumiem galīgo

¹⁴ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_contributiongdprevaluation_20200218.pdf.

¹⁵ Komisijas Īstenošanas lēmumprojekts par līguma standartklauzulām personas datu nosūtīšanai uz trešām valstīm saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679; 6. apsvērums.

¹⁶ Turpat 6. apsvērumā.

¹⁷ Turpat, 18. apsvērums.

versiju, ja šo ieteikumu galīgā versija tiktu atjaunināta pirms Lēmumprojekta un LSK projekta pieņemšanas¹⁸.

3 LĒMUMPROJEKTA ANALĪZE

3.1 Atsauces uz EUDPR (8. apsvērums)

22. EDAK un EDAU atzīmē, ka Lēmumprojekta 8. apsvērums ir formulēts šādi:

“Līguma standartklauzulas var izmantot arī tādai personas datu nosūtīšanai apakšapstrādātājam trešā valstī, kuru veic apstrādātājs, kas nav Savienības iestāde vai struktūra, apstrādājot personas datus šādas Savienības iestādes vai struktūras vārdā saskaņā ar 29. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/1725. Šādi rīkojoties, tiks nodrošināta arī atbilstība Regulas (ES) 2018/1725 29. panta 4. punktam, ciktāl šīs klauzulas un datu aizsardzības pienākumi, kas noteikti līgumā vai citā tiesību aktā starp pārzini un apstrādātāju saskaņā ar 29. panta 3. punktu Regulā (ES) 2018/1725, ir saskaņoti. Tas jo īpaši attiecas uz gadījumiem, kad pārzinis un apstrādātājs atsauces uz līguma standartklauzulām, kas ietvertas Lēmumā [..]”.

23. EDAK un EDAU saprot, ka Komisijas nolūks ir panākt, lai LSK projektā tiktu aptvertas apstrādes darbības starp apstrādātājiem un apakšapstrādātājiem, kuru pārzinis ir ES iestāde, struktūra, birojs vai aģentūra (“ESI”), uz kuru attiecas EUDPR.

24. Šajā sakarā EDAK un EDAU uzskata, ka gadījumos, kad ESI ir pārzinis, attiecīgās EUDPR prasības būtu jāatspoguļo visā līgumu ķēdē. Tas būtu sīkāk jāprecizē Lēmumprojektā un LSK projektā.

25. Jebkurā gadījumā EDAK un EDAU atgādina, ka Komisijai vienmēr ir iespēja izņemt atsauces uz EUDPR, ja tā nolemj nepiemērot LSK projekta 46. pantu attiecībām starp apstrādātājiem un apakšapstrādātājiem, kuri piedalās apstrādes darbībā, attiecībā uz kuru pārzinis ir ESI, kam piemēro EUDPR.

3.2 Lēmumprojekta tvērums un nosūtīšanas jēdziens (1. panta 1. punkts)

26. **Pirmkārt**, Lēmumprojekta 1. panta 1. punktā ir noteikts šādi:

*“Uzskata, ka pielikumā noteiktās līguma standartklauzulas nodrošina atbilstošas garantijas Regulas (ES) 2016/679 46. panta 1. punkta un 2. punkta c) apakšpunkta nozīmē personas datu nosūtīšanai no pārziņa vai apstrādātāja, uz kuru attiecas Regula (ES) 2016/679 (datu eksportētājs), **pārzinim vai (apakš)apstrādātājam, uz kuru neattiecas Regula (ES) 2016/679 (datu importētājs).**”*

27. Ņemot vērā iepriekš minēto un Lēmumprojekta nosaukumu, EDAK un EDAU saprot, ka Lēmumprojekts neattiecas uz:

18

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/consultation/edpb_recommendations_202001_supplementarymeasu_restransferstools_lv.pdf. Šis dokuments tika iesniegts sabiedriskai apspriešanai līdz 2020. gada 21. decembrim, un, pamatojoties uz sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, tajā joprojām var tikt veiktas papildu izmaiņas.

- nosūtīšanu datu importētājam ārpus EEZ, bet uz kuru attiecas VDAR attiecībā uz noteiktu apstrādi saskaņā ar VDAR 3. panta 2. punktu; un
 - nosūtīšanu starptautiskām organizācijām.
28. Paturot to prātā, lai novērstu neskaidrības, EDAK un EDAU iesaka Komisijai, ka vajadzētu paskaidrot to, ka šie noteikumi ir paredzēti tikai tādu jautājumu risināšanai, kas ietilpst Lēmumprojekta un paša LSK projekta tvērumā, nevis pārsūtīšanas jēdziena tvērumā.
29. **Otrkārt**, EDAK jau savās Pamatnostādnēs par VDAR teritoriālo piemērošanas jomu¹⁹ ir precizējusi, ka VDAR nekad neattiecas uz pārzini vai apstrādātāju kā tādu, bet tikai uz noteiktu apstrādes darbību.
30. Tāpēc EDAK un EDAU iesaka attiecīgi pārformulēt Lēmumprojekta 1. panta 1. punktu.

4 LSK PROJEKTA ANALĪZE

4.1 Vispārīga piezīme par LSK projektu

31. EDAK un EDAU atzinīgi vērtē īpašu moduļu ieviešanu katram nosūtīšanas scenārijam. Tomēr EDAK un EDAU atzīmē, ka nav skaidrs, vai vienā LSK kopumā praksē var būt iekļauti vairāki moduļi, lai risinātu dažādas situācijas, vai arī šai nolūkā būtu jāparaksta vairāki LSK kopumi. Lai panāktu vislielāko iespējamo salasāmību un vienkāršību praktiskā LSK piemērošanā, EDAK un EDAU ierosina Eiropas Komisijai, ka vajadzētu sniegt papildu vadlīnijas (piem., blokshēmu veidā, publicējot biežāk uzdotos jautājumus). Jo īpaši būtu jāprecizē, ka dažādu moduļu apvienošana vienā LSK kopumā nevar novest pie neskaidrībām pušu lomu un atbildības sadalījumā.

4.2 I sadaļa

4.2.1 1. klauzula: nolūks un tvērums

32. Saistībā ar atsauci uz līguma standartklauzulām saskaņā ar VDAR 28. panta 7. punktu, kas iekļauta 1. klauzulas c) punktā, EDAK un EDAU uzskata, ka Lēmumprojektā ir svarīgi skaidri izskaidrot šā LSK kopuma artikulāciju un tā mijiedarbību ar LSK, kas noteiktas saskaņā ar VDAR 28. panta 7. punktu. Jau Lēmumprojektā būtu skaidri jānosaka, ka tad, ja puses plāno gūt labumu no LSK saskaņā gan ar VDAR 28. panta 7. punktu, gan 46. panta 2. punkta c) apakšpunktu, pusēm ir jāatsaucas uz nosūtīšanas LSK. Saskaņā ar LSK projekta 1. klauzulas c) punktu pusēm ir atļauts pievienot citas klauzulas vai papildu garantijas, *“ja vien tās nav tieši vai netieši pretrunā”* LSK projektam. Lai sniegtu pārziņiem un apstrādātājiem juridisko noteiktību, EDAK un EDAU atzinīgi vērtētu skaidrojumu, kādas klauzulas Eiropas Komisija uzskatītu par tādām, kas tieši vai netieši ir pretrunā LSK projektam. Šādā precizējumā, piemēram, varētu norādīt, ka klauzulas, kas ir pretrunā LSK projektam, būtu tādas, kas grauj, negatīvi ietekmē vai neļauj izpildīt LSK projektā noteiktās saistības. Piemēram, klauzulas, kas ļauj apstrādātājiem izmantot datus pašu nolūkiem, būtu pretrunā ar apstrādātāja pienākumu apstrādāt personas datus tikai pārziņa vārdā un tā identificētajos nolūkos un veidos.

¹⁹https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_3_2018_territorial_scope_after_public_consultation_en_1.pdf.

4.2.2 2. klauzula: trešās personas labuma guvēji

33. Saskaņā ar I sadaļas 2. klauzulu *“datu subjekti var atsaukties uz šīm klauzulām un panākt to izpildi kā trešās personas labuma guvēji”*. Tomēr šīs tiesības attiecas tikai uz noteikumiem, kas nav uzskaitīti saistībā ar šo 2. klauzulu. Lai sniegtu skaidru un nepārprotamu informāciju datu subjektiem par viņu tiesībām, kā arī pārziņiem un apstrādātājiem, kuri izmantos klauzulas attiecībā uz šīm trešās personas labuma guvēja tiesībām, EDAK un EDAU aicina Eiropas Komisiju sniegt šajā 2. klauzulā *“pozitīvu”* to tiesību sarakstu, kuru izpildi var panākt datu subjekti, nevis sniegt to tiesību uzskaitījumu, kuras nav jāizpilda²⁰.
34. Pēc būtības EDAK un EDAU atzīmē, ka attiecībā uz vairākiem 2. klauzulas sarakstā iekļautajiem noteikumiem būtu jānosaka, ka to izpildi faktiski var panākt datu subjekti, un tāpēc šie noteikumi būtu jāsvītro no šā saraksta.
35. EDAK un EDAU uzskata, ka — tāpat kā tas ir noteikts pašlaik iepriekšējos Eiropas Komisijas pieņemtajos LSK kopumos²¹ un kā to prasa uzraudzības iestādes attiecībā uz saistošajiem uzņēmuma noteikumiem (SUN) — vajadzētu noteikt, ka **I sadaļas 2. klauzula (trešās personas labuma guvēji)** ir jāīsteno datu subjektiem.
36. Attiecībā uz **I sadaļas 3. klauzulu (interpretācija)** un **4. klauzulu (hierarhija)** būtu jāatzīmē, ka tad, ja puses neievēro interpretācijas un dokumentu hierarhijas noteikumus, tas var ietekmēt datu subjektus un viņu tiesības. Tāpēc EDAK un EDAU uzskata, ka būtu jānosaka, ka šīs klauzulas izpildi var panākt datu subjekti.
37. Saskaņā ar **II sadaļas otrā moduļa 1.9. klauzulas a) punktu un trešā moduļa 1.9. klauzulas a) punktu** ir noteiktas tādas pašas prasības. Tās attiecas uz datu importētāja pienākumu izskatīt datu eksportētāja pieprasījumus (kā arī pārziņa pieprasījumus trešā moduļa gadījumā). EDAK un EDAU uzskata, ka šīs abas klauzulas pārkāpuma gadījumā var skart datu subjektus un viņu tiesības, tāpēc būtu jāuzskata, ka datu subjekti var panākt to izpildi, kā tas jau pašlaik ir noteikts Eiropas Komisijas iepriekš pieņemtajos LSK kopumos²².
38. Saskaņā ar II sadaļas trešo moduli 1.1. klauzulas a) punkts attiecas uz datu eksportētāja pienākumu informēt datu importētāju, ka tas rīkojas saskaņā ar pārziņa norādījumiem; 1.1. klauzulas b) punktā ir noteikts datu importētāja pienākums apstrādāt personas datus saskaņā ar pārziņa norādījumiem, kā arī datu eksportētāja pārsūtītos datus; un 1.1. klauzulas c) punkts attiecas uz datu importētāja pienākumu informēt datu eksportētāju, ja datu importētājs nespēj izpildīt šos norādījumus, un datu eksportētāja pienākumu informēt par to pārziņi. EDAK un EDAU atzīmē, ka **II sadaļas trešā moduļa 1.1. klauzulas a), b) un c) punkta** pārkāpums var skart datu subjektus un viņu tiesības, tāpēc attiecībā uz šiem punktiem vajadzētu noteikt, ka datu subjekti var panākt to izpildi, kā tas jau pašlaik ir noteikts iepriekšējos Eiropas Komisijas pieņemtajos LSK kopumos²³.
39. Attiecībā uz **II sadaļas ceturtnā moduļa 1.1. klauzulu** EDAK un EDAU atzīmē, ka 1.1. klauzulas a) un b) punkts attiecas uz datu eksportētāja pienākumu attiecīgi apstrādāt datus saskaņā ar datu

²⁰ Tādējādi tā būtu labāk saskaņota ar VDAR III nodaļas sastādīšanas veidu, kā arī ar iepriekšējiem Eiropas Komisijas pieņemtajiem LSK komplektiem (sk. 2001. gada LSK 3. klauzulu, 2004. gada LSK III klauzulas b) punktu un 2010. gada LSK 3.1. klauzulu).

²¹ Sk. 2001. gada LSK 3. klauzulu, 2004. gada LSK III klauzulas b) punktu, 2010. gada LSK 3. klauzulu.

²² Sk. 2010. gada LSK 5. klauzulas e) punktu.

²³ Šis komentārs attiecas tikai uz LSK projekta II sadaļas trešā moduļa 1.1. klauzulas b) punktu (sk. 2010. gada LSK 5. klauzulas a) punktu) un c) punktu (sk. 2010. gada LSK 5. klauzulas b) punktu). Iepriekšējās LSK nav līdzvērtīga noteikuma II sadaļas trešā moduļa 1.1. klauzulas a) punktam.

importētāja norādījumiem un informēt datu importētāju, ja datu eksportētājs nespēj to izdarīt saskaņā ar pārziņa norādījumiem vai ja tie pārkāpj Savienības vai dalībvalsts datu aizsardzības tiesību aktus; un 1.1. klauzulas c) punkts attiecas uz datu importētāja pienākumu atturēties no jebkādu tādu darbību veikšanas, kas neļauj datu eksportētājam pildīt VDAR noteiktās saistības. **II sadaļas ceturtnā moduļa 1.3. klauzula** skar pušu spēju pierādīt, ka tās izpilda savas saistības, ko tās ir uzņēmušas saskaņā ar LSK.

40. Ņemot vērā to, ka **II sadaļas ceturtnā moduļa 1.1. klauzulas a), b) un c) punkta un 1.3. klauzulas** pārkāpšana var ietekmēt datu subjektus un viņu tiesības, būtu jānosaka, ka datu subjekti var panākt šo klauzulu izpildi.
41. EDAK un EDAU atzīmē, ka apakšapstrādes saistību neievērošana var skart datu subjektus un viņu tiesības, tāpēc būtu jānosaka, ka datu subjekti var panākt **II sadaļas 4. klauzulas a), b) un c) punkta** izpildi, kā tas jau pašlaik ir noteikts iepriekšējos Eiropas Komisijas pieņemtajos LSK kopumos²⁴.
42. EDAK un EDAU atzīmē, ka **II sadaļas 9. klauzulas b) punkts** attiecas uz datu importētāja piekrišanu sadarboties ar kompetento uzraudzības iestādi. Tā kā šā pienākuma pārkāpums var skart datu subjektus un viņu tiesības, EDAK un EDAU uzskata, ka būtu jānosaka, ka tā izpildi var panākt datu subjekti, kā tas jau pašlaik ir noteikts iepriekšējos Eiropas Komisijas pieņemtajos LSK kopumos²⁵, kā arī SUN²⁶.
43. EDAK un EDAU atzīmē, ka **III sadaļas 1. klauzulas a) punktā** datu importētājam ir noteikts pienākums informēt datu eksportētāju, ja tas nespēj izpildīt LSK, no kā izriet datu eksportētāja pienākums pārtraukt nosūtīšanu(-as) (1. klauzulas b) punkts), kurš tādā gadījumā var izbeigt līgumu, iestājoties noteiktiem apstākļiem (1. klauzulas c) punkts) un sniegt datu importētājam norādījumus par to, kā rīkoties ar datiem pēc šādas izbeigšanas (1. klauzulas d) punkts).
44. Tā kā šie noteikumi skar situācijas, kad datu importētājs nevar izpildīt LSK un/vai pārkāpj LSK, EDAK un EDAU uzskata, ka **III sadaļas 1. klauzulas a), b), c) un d) apakšpunkta** pārkāpums var skart datu subjektus un viņu tiesības, un tāpēc viņiem vajadzētu būt iespējai panākt to izpildi, kā tas jau pašlaik ir noteikts iepriekšējos Eiropas Komisijas pieņemtajos LSK²⁷, kā arī SUN²⁸.

4.2.3 6. klauzula: pievienošanās klauzula

45. EDAK un EDAU pauž gandarījumu par to, ka 6. klauzulā ir iekļauta pievienošanās klauzula, kas jebkurai vienībai ļauj pēc izvēles pievienoties LSK projektam un tādējādi kļūt par jaunu līgumslēdzēju pusi, rīkojoties kā pārzinim vai kā apstrādātājam. Līgumslēdzēju pušu kvalificēšanās nosacījumi un loma būtu skaidri jānorāda pielikumos, jo īpaši attiecībā uz gadījumu, kad līgumam pievienojas jaunas puses.

²⁴ Sk. 2010. gada LSK 5. klauzulas h), i) un j) punktu.

²⁵ Sk. 2001. gada LSK 5. klauzulas c) punktu, 2004. gada LSK II klauzulas e) punktu, 2010. gada LSK 8.2. klauzulu.

²⁶ Sk. VDAR 47. panta 2. punkta l) apakšpunktu. Sk. arī 3.1. sadaļu darba dokumentā, ko pieņēmusi 29. panta darba grupa un apstiprinājusi EDAK un ar ko izveido to elementu un principu tabulu, kuri ir jāietver SUN (WP256 rev.01), http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614109; un 3.1. sadaļu darba dokumentā, ko pieņēmusi 29. panta darba grupa un apstiprinājusi EDAK un ar ko izveido to elementu un principu tabulu, kuri ir jāietver apstrādātāja SUN (WP257 rev.01), http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614110.

²⁷ Sk. 2001. gada LSK 5. klauzulas a) punktu, 2004. gada LSK II klauzulas c) punktu, 2010. gada LSK 5. klauzulas a) un b) punktu un 12.1. klauzulu.

²⁸ Sk. 6.3. sadaļu darba dokumentā, ar ko izveido to elementu un principu tabulu, kuri ir jāietver SUN (WP256 rev.01); un 6.3. sadaļu darba dokumentā, ar ko izveido to elementu un principu tabulu, kuri ir jāietver apstrādātāja SUN (WP257 rev.01).

Tādējādi pielikumā būtu sīki un precīzi jānosaka pienākumu sadalījums un skaidri jānorāda, kurš(-i) apstrādātājs(-i) veic kuru apstrādi un kura(-u) pārziņa(-u) vārdā, kā arī kādiem nolūkiem.

46. Šīs sadaļas 6. klauzulas a) punktā ir noteikts, ka jaunas puses var pievienoties LSK projektam, ievērojot nosacījumu, ka tam piekrīt visas pārējās puses. Lai izvairītos no jebkādām grūtībām, piemērojot šo nosacījumu praksē, EDAK un EDAU atzinīgi vērtētu paskaidrojumu par to, kā citas puses varētu sniegt šādu piekrišanu (piem., vai tā ir jāsniedz rakstiski; sniegšanas termiņš; kāda informācija ir nepieciešama pirms piekrišanas sniegšanas). Turklāt EDAK un EDAU atzinīgi vērtētu skaidrojumu par to, vai un kā šāda piekrišana ir jāsniedz visām pusēm neatkarīgi no viņu kvalifikācijas un lomas apstrādes darbībās.

4.3 II sadaļa. Pušu saistības

4.3.1 1. klauzula: datu aizsardzības garantijas. Pirmais modulis (nosūtīšana no pārziņa pārzinim)

4.3.1.1 Pirmā moduļa tvērums (nosūtīšana no pārziņa pārzinim)

47. Šķiet, ka šis modulis aptver nosūtīšanu starp pārziņiem, kuri darbojas kā neatkarīgi vai atsevišķi pārziņi. Lai novērstu neskaidrības, EDAK un EDAU aicina Komisiju Lēmumprojektā vai LSK projektā novērtēt un precizēt, vai šis modulis attiecas tikai uz neatkarīgiem vai atsevišķiem pārziņiem, vai arī to varētu izmantot scenārijos ar kopīgiem pārziņiem attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kopīgi pārziņi, ja viens no kopīgajiem pārziņiem ir reģistrēts ārpus ES un uz to neattiecas VDAR.

4.3.1.2 1.2. klauzula: pārredzamība

48. LSK projekta 1.2. klauzulas a) punktā ir uzskaitīti elementi, par kuriem datu importētājam ir jāsniedz informācija datu subjektiem, kuru personas dati tiek nosūtīti. Lai nodrošinātu pilnīgu pārredzamību un ļautu datu subjektiem īstenot savas tiesības, kā paredzēts šajā klauzulā, EDAK un EDAU uzskata, ka šis elementu saraksts būtu jāpapildina, lai tas būtu saskaņots ar VDAR 14. panta 1. un 2. punktu attiecībā uz netiešu datu vākšanu. Tādējādi šī klauzula būtu jāpapildina ar informāciju par to, kāda veida personas datus apstrādā datu importētājs un cik ilgi tas glabās šos personas datus (vai par kritērijiem, ko izmanto, lai to noteiktu).
49. Turklāt šajā klauzulā būtu jānorāda laiks, kad datu importētājam ir jāsniedz šī informācija datu subjektiem, lai izpildītu VDAR 14. panta 3. punktā izklāstītos nosacījumus.
50. Turklāt no 1.2. klauzulas b) punkta izriet, ka datu importētāju var atbrīvot no pienākuma sniegt informāciju datu subjektiem saskaņā ar 1.2. klauzulas a) punktu, jo īpaši tad, ja šādas informācijas sniegšana izrādās neiespējama vai prasītu nesamērīgas pūles, un tādā gadījumā dati importētājs iespēju robežās dara šo informāciju publiski pieejamu. Termina "iespēju robežās" lietojums, šķiet, neatbilst VDAR 14. panta 5. punkta b) apakšpunktā izklāstītajam noteikumam un būtu jāsvīturo. Patiešām, VDAR 14. panta 5. punkta b) apakšpunktā šāds nosacījums nav paredzēts, bet drīzāk ir noteikta skaidra prasība, lai informācija būtu publiski pieejama datu subjektam, ja šādas informācijas sniegšana izrādās neiespējama vai ja tā prasītu nesamērīgas pūles, nepiemērojot nekādas iespējamās atkāpes.

4.3.1.3 1.5. klauzula: apstrādes drošība

51. Saistībā ar datu importētāja pienākumu īstenot atbilstošus pasākumus, lai garantētu nodoto datu drošību, 1.5. klauzulas a) punktā ir noteikts, ka puses apsver iespēju veikt "šifrēšanu pārsūtīšanas laikā un anonimizāciju vai pseidonimizāciju, ja tas neliedz sasniegt apstrādes mērķi". Saistībā ar atsauci uz

anonimizāciju EDAK un EDAU atgādina, ka gadījumā, ja personas dati tiek anonimizēti, VDAR noteiktie pienākumi vairs nav piemērojami.

4.3.1.4 1.7. klauzula: tālāka nosūtīšana

52. Datu importētāja pienākumi saskaņā ar šo klauzulu rada vairākus jautājumus.
53. Pirmkārt, EDAK un EDAU atzīmē, ka šī klauzula neietver datu importētāja saistības informēt datu eksportētāju par tālākas nosūtīšanas esamību, kā tas ir 2004. gada LSK attiecībā uz pārsūtīšanu no pārziņa pārzinim. EDAK un EDAU neredz iemeslu, kādēļ atkārtoti nevajadzētu paust šo pienākumu ierosinātajā LSK projektā. Šāda datu eksportētāja informācija ir būtiska, lai ļautu tam izpildīt savas saistības saskaņā ar VDAR 44. pantu, kas īpaši attiecas uz tālāku nosūtīšanu un nodrošina pārskatatbildību, kā prasīts VDAR, par jebkuru apstrādi; šajā konkrētajā gadījumā — par apstrādi, uz kuru attiecas nosūtīšana.
54. Turklāt 1.7. klauzulā ir paredzēts, ka datu importētājs var veikt tālāku nosūtīšanu, ja trešai personai ir saistošs LSK projekts vai ja tā ir piekritusi, ka tas būs saistošs. Tomēr nav skaidrs, kā šis noteikums darbotos praksē, ja attiecīgā trešā persona ir apstrādātājs, un jo īpaši tas, kā tam būtu saistoši noteikumi, kuras prasības uz to attiektos un vai puses varētu pievienot citu moduli (t. i., otro moduli), kas būtu atbilstošs šai situācijai. Šis punkts ir jāprecizē LSK projektā, lai praksē novērstu neskaidrības un nodrošinātu pusēm juridisko noteiktību. Turklāt būtu jāprecizē, ka trešai personai būtu jānovērtē, vai tā spēj izpildīt LSK projektā noteiktās saistības saskaņā ar trešās valsts tiesību aktiem, kas piemērojami šai trešai personai, un, ja nepieciešams, īstentot papildu pasākumus, lai nodrošinātu aizsardzības līmeni, kas pēc būtības ir līdzvērtīgs EEZ prasītajam līmenim.
55. Turklāt 1.7. klauzulas iii) punktā cita starpā ir norādīts, ka tālāka nosūtīšana var būt atļauta, ja datu importētājs un trešā persona noslēdz līgumu, kas nodrošina *“tādu pašu datu aizsardzības līmeni”* kā saskaņā ar LSK projektu. EDAK un EDAU uzskata, ka atsauce uz *“tādu pašu datu aizsardzības līmeni”* nešķiet pietiekama, jo līgumā pēc būtības ir jāatkārto tās pašas garantijas un pienākumi, kas ir ietverti LSK projektā, lai nodrošinātu aizsardzības nepārtrauktību saskaņā ar VDAR 44. pantu. Šī klauzula būtu attiecīgi jāgroza, nosakot, ka līgumā ir jāietver tādi paši pienākumi kā tie, kas iekļauti LSK projektā attiecībā uz nosūtīšanu starp datu eksportētāju un datu importētāju. Turklāt šajā gadījumā pievieno īpašu pienākumu personām novērtēt, vai tās spēj izpildīt saistības, kas noteiktas šādā līgumā saskaņā ar trešās valsts tiesību aktiem, kuri piemērojami šai trešai personai, un, ja nepieciešams, īstentot papildu pasākumus, lai nodrošinātu aizsardzības līmeni, kas pēc būtības ir līdzvērtīgs EEZ prasītajam līmenim.
56. Turklāt būtu jāpievieno pienākums, ka datu importētājam pēc pieprasījuma ir jāsniedz datu subjektiem informācija (kopija) par garantijām, kas ieviestas attiecībā uz tālāku nosūtīšanu. Šādas informācijas par garantijām (kopiju) izsniegšana datu subjektiem sekmē pārredzamību, kas tiek prasīta attiecībā uz viņu datu nosūtīšanu.
57. Visbeidzot, 1.7. klauzulas iv) punktā ir noteikts, ka tālāku nosūtīšanu var veikt, ja datu importētājs ir saņēmis nepārprotamu datu subjekta piekrišanu. Iespēja atsaukties uz datu subjekta piekrišanu atbilst atkāpei īpašās situācijās, kas paredzētas VDAR 49. panta 1. punkta a) apakšpunktā. EDAK un EDAU uzskata, ka LSK projektā attiecībā uz šo iespēju ir jānorāda tās atkāpes un izņēmuma raksturs, jo īpaši salīdzinājumā ar citām šajā klauzulā minētajām iespējām tālākas nosūtīšanas regulējumam. Ir jānorāda, ka datu subjekta piekrišanu izņēmuma kārtā varētu izmantot tālākas nosūtīšanas regulējumam tikai tad, ja nav iespējams atsaukties uz citiem 1.7. klauzulā uzskaitītajiem mehānismiem. Turklāt EDAK un EDAU uzskata, ka Komisijai būtu jāizvērtē tālākas nosūtīšanas iespēja, jo īpaši attiecībā uz juridisku prasību izvirzīšanu, īstenošanu vai aizstāvēšanu, kā arī datu subjekta vai citu personu īpaši svarīgo interešu aizsardzību.

4.3.2 1. klauzula: datu aizsardzības garantijas. Otrais modulis (nosūtīšana no pārziņa apstrādātājam)

4.3.2.1 1.5. klauzula: datu glabāšanas ierobežošana un datu dzēšana vai atgriešana

58. LSK projekta 1.5. klauzulā ir noteikts, ka, pārtraucot apstrādes pakalpojumu sniegšanu, datu importētājs izdzēš visus personas datus, kas apstrādāti datu eksportētāja vārdā (1. iespēja), vai atgriež datu eksportētājam visus personas datus, kas apstrādāti tā vārdā un izdzēš esošās kopijas (2. iespēja). EDAK un EDAU uzskata, ka šī redakcija ir pretrunā VDAR 28. panta 3. punkta g) apakšpunktam, kurā paredzēts, ka dzēšana vai atgriešana notiek *“pēc pārziņa izvēles”*. Attiecīgi 1.5. klauzulā būtu jāparedz, ka personas datu dzēšana vai atgriešana notiek pēc datu eksportētāja, kas darbojas kā pārzinis, izvēles, lai novērstu jebkādas neskaidrības par to, ka šī izvēle nav datu importētāja, kurš rīkojas kā apstrādātājs, ziņā.
59. Turklāt šajā klauzulā ir paredzēts, ka gadījumā, ja datu importētājs to vietējo prasību dēļ, kuras piemēro datu importētājam, datus neizdzēš vai neatgriež datu eksportētājam, tas garantēs LSK projektā pieprasīto aizsardzības līmeni *“iespēju robežās”*. EDAK un EDAU uzskata, ka tad, ja datus glabā datu importētājs, LSK projektā paredzētā aizsardzība ir jānodrošina pilnībā un bez izņēmumiem, lai nodrošinātu aizsardzības nepārtrauktību. Tādējādi no šīs klauzulas būtu jāsvīturo termins *“iespēju robežās”*.
60. Turklāt 1.5. klauzulā ir noteikts, ka datu importētāja pienākums atgriezt vai izdzēst personas datus pastāv neatkarīgi no *“vietējo tiesību aktu”* prasībām, kuros aizliegta atgriešana vai iznīcināšana. Šis formulējums ir pretrunā VDAR 28. panta 3. punkta g) apakšpunktam. Komisijai LSK projektā būtu jāprecizē, ka šajā klauzulā būtu jāņem vērā tikai tās vietējo tiesību aktu prasības, kuras respektē pamattiesību un brīvību būtību un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams un samērīgs demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu kādu no VDAR 23. panta 1. punktā uzskaitītajiem mērķiem. EDAK un EDAU uzskata, ka īpašas juridiskas prasības attiecībā uz datu saglabāšanas periodiem saskaņā ar vietējiem tiesību aktiem, datu veidiem un glabāšanas periodiem būtu skaidri jānosaka I pielikuma B daļā.

4.3.2.2 1.6. klauzula: apstrādes drošība

61. Līdzīgi kā pirmā moduļa gadījumā 1.6. klauzulas a) punktā ir noteikts, ka, lai nodrošinātu datu drošību nosūtīšanas ietvaros, puses apsver iespēju veikt *“šifrēšanu pārsūtīšanas laikā un anonimizāciju vai pseidonimizāciju, ja tas neliedz sasniegt apstrādes mērķi”*. Saistībā ar atsauci uz anonimizāciju EDAK un EDAU atgādina, ka gadījumā, ja personas dati tiek anonimizēti, VDAR noteiktie pienākumi vairs nav piemērojami.
62. Turklāt 1.6. klauzulas d) punktā ir paredzēts datu importētāja pienākums sadarboties *“godprātīgi”* un palīdzēt datu eksportētājam izpildīt savas VDAR noteiktās saistības. Termins *“godprātīgi”* netiek izmantots citās LSK daļās, kur ir minēts sadarbības pienākums, un EDAK un EDAU neuzskata, ka ir nepieciešams šāds precizējums, kas jebkurā gadījumā pārsniegtu VDAR 4. panta noteikumus šajā jautājumā. Tāpēc tas būtu jāsvīturo.

4.3.2.3 1.8. klauzula: tālāka nosūtīšana

63. Šis sadaļas 1.8. klauzulas i) punkts būtu jāpapildina ar datu importētāja pienākumu pēc pieprasījuma izsniegt datu eksportētājam to garantiju kopiju, kas ieviestas attiecībā uz regulējumu saistībā ar tālāku nosūtīšanu trešai personai. Šāds pienākums bija iekļauts 2010. gada LSK attiecībā uz nosūtīšanu no pārziņa apstrādātājam. EDAK un EDAU neredz iemeslu, kāpēc to izslēgt no ierosinātā LSK projekta, jo šo garantiju nodrošināšana ir svarīgs elements datu eksportētāja pienākumā saskaņā ar VDAR nodrošināt atbildību par tā veikto nosūtīšanu, tostarp tālāku nosūtīšanu.

64. Būtu jāpievieno arī pienākums datu importētājam pēc pieprasījuma izsniegt datu subjektiem šo garantiju kopiju, kā tas ir 2010. gada LSK attiecībā uz nosūtīšanu no pārziņa apstrādātājam. Tāpat kā iepriekš, EDAK un EDAU neredz iemeslu izslēgt šādu pienākumu no ierosinātā LSK projekta. Šo garantiju izsniegšana datu subjektiem sekmē pārredzamību, kas ir obligāta prasība attiecībā uz viņu datu nosūtīšanu.

4.3.2.4 1.9. klauzula: dokumentācija un atbilstība

65. LSK projekta **1.9. klauzulas d) punkts** nodrošina datu eksportētājam iespēju revīzijas veikšanas nolūkiem atsaukties uz neatkarīgu revidentu, kuru pilnvarojis datu importētājs. Šis noteikums nav paredzēts VDAR 28. panta 3. punkta h) apakšpunktā, un tas ir jāaskaņo ar šo pantu, kurā noteikts, ka apstrādātājam ir jāļauj veikt revīzijas un tajās jāpiedalās, tostarp pārbaudēs, kuras veic pārzinis vai cits pārziņa pilnvarots revidents²⁹. Apstrādātājs var ieteikt revidentu, bet lēmums par revidentu ir jāatstāj pārziņa ziņā saskaņā ar VDAR 28. panta 3. punkta h) apakšpunktu. Pārziņa tiesības izvēlēties revidentu nevajadzētu jau no paša sākuma ierobežot. Minētajā 1.9. klauzulas d) punktā ir arī noteikts, ka tad, ja datu eksportētājs pilnvaro neatkarīgu revidentu, tas sedz izmaksas un, ja datu importētājs pieprasa revīziju, viņam ir jāsedz neatkarīgā revidenta izmaksas. Tā kā VDAR netiek reglamentēts jautājums par izmaksu sadali starp pārzini un apstrādātāju, EDAK un EDAU uzskata, ka no šīs klauzulas būtu jāsvītrot jebkādas atsauces uz izmaksām. Tas pats komentārs attiecas uz atbilstošo noteikumu trešajā modulī.

4.3.3 1. klauzula: datu aizsardzības garantijas. Trešais modulis (nosūtīšana no apstrādātāja apstrādātājam)

66. Saskaņā ar 1.1. klauzulu datu importētājam ir pienākums apstrādāt personas datus tikai tad, ja tas notiek, pamatojoties uz pārziņa norādījumiem. Papildus tam VDAR 28. panta 4. punktā ir prasīts, lai gadījumā, ja apstrādātājs piesaistītu citu (apakš)apstrādātāju veikt konkrētas apstrādes darbības pārziņa vārdā, šim citam apstrādātājam ar līgumu vai citu tiesību aktu saskaņā ar Savienības vai dalībvalsts tiesībām piemēro *“tos pašus datu aizsardzības pienākumus, kas noteikti līgumā vai citā juridiskā aktā starp pārzini un apstrādātāju”*, kā minēts VDAR 28. panta 3. punktā. EDAK un EDAU uzskata, ka pusēm arī šajā scenārijā ir jāņem vērā VDAR 28. panta 4. punktā izklāstītā prasība.

4.3.3.1 1.1. klauzula: norādījumi

67. Trešais modulis attiecas uz nosūtīšanu no apstrādātāja apstrādātājam. Attiecīgi praktizējoši juristi sākotnēji varētu pieņemt, ka līgumu saskaņā ar VDAR 46. pantu drīkst noslēgt tikai starp apstrādātāju un tā (apakš)apstrādātāju, ja atsauce tiek dota tikai uz trešo moduli. Tomēr 1.1. klauzulas a) punktā ir dota atsauce uz I pielikuma A daļu un *“pušu”* sarakstu, kurā iekļauta pārziņa identitāte un kontaktinformācija, kā arī paraksts. EDAK un EDAU uzskata, ka Komisijai ir jāprecizē, vai pārzinim ir jāparaksta šīs klauzulas, vai arī apstrādātājam un apakšapstrādātājam pielikumā ir jānorāda tikai

²⁹ Tā kā to pašlaik prasa EDAK saistībā ar apstrādātāju SUN, sk. WP257 (EDAK apstiprināts) 2.3. sadaļu: *“Jebkurš apstrādātājs vai apakšapstrādātājs, kas apstrādā personas datus konkrēta pārziņa vārdā, pēc pārziņa pieprasījuma ļaus datu apstrādes telpās veikt revīziju par apstrādes darbībām, kas saistītas ar šo pārzini, un revīziju veic pārzinis vai datu pārziņa izvēlēta pārbaudes struktūra (attiecīgā gadījumā vienojoties ar Uzraudzības iestādi), kas sastāv no neatkarīgiem dalībniekiem un kurai ir nepieciešamā profesionālā kvalifikācija, kā arī ir saistošs*

konfidencialitātes

pienākums.”;

https://ec.europa.eu/newsroom/article29/document.cfm?action=display&doc_id=49726
https://ec.europa.eu/newsroom/article29/document.cfm?action=display&doc_id=49726

pārziņa identitāte. Pirmajā minētajā gadījumā būtu jāprecizē, kādiem nolūkiem un kuri trešā moduļa pienākumi attiektos uz pārzini.

68. Turklāt 1.1. klauzulā ir noteikts, ka datu eksportētājs var dot papildu norādījumus par datu apstrādi *“līguma ietvaros, par kuru ir noslēgta vienošanās ar datu importētāju visā līguma darbības laikā”*. Nav skaidrs, vai atsauce uz līguma ietvaram kaut kādā veidā ierobežo pārziņa tiesības dot papildu norādījumus par datu apstrādi, vēl jo vairāk tāpēc, ka LSK 28. panta projekta 7. klauzulā nav norādīti šādi iespējamie ierobežojumi. Minētajā 7. klauzulā ir teikts tikai tas, ka *“papildu norādījumus datu pārzinis var sniegt arī visā personas datu apstrādes laikā”*.

4.3.3.2 1.5. klauzula: datu glabāšanas ierobežošana un datu dzēšana vai atgriešana

69. LSK projekta 1.5. klauzulā ir noteikts, ka, pārtraucot apstrādes pakalpojumu sniegšanu, datu importētājs izdzēs visus personas datus, kas apstrādāti pārziņa vārdā (1. iespēja), vai atgriež datu eksportētājam visus personas datus, kas apstrādāti tā vārdā un izdzēs esošās kopijas (2. iespēja). EDAK un EDAU uzskata, ka šī redakcija ir pretrunā VDAR 28. panta 3. punkta g) apakšpunktam, kurā paredzēts, ka dzēšana vai atgriešana notiek *“pēc pārziņa izvēles”*. Attiecīgi 1.5. klauzulā būtu jāparedz, ka personas datu dzēšana vai atgriešana notiek pēc pārziņa izvēles. Turklāt 2. iespējas gadījumā būtu jāpievieno nosacījums, ka datu importētājam būtu jāpieprasa, lai datu eksportētājs pierāda, ka ir izdzēsis esošās kopijas.

70. Papildus tam 1.5. klauzulā ir noteikts, ka datu importētāja pienākums atgriezt vai izdzēst personas datus pastāv neatkarīgi no *“vietējo tiesību aktu”* prasībām, kas aizliedz atgriešanu vai iznīcināšanu. Šis formulējums ir pretrunā VDAR 28. panta 3. punkta g) apakšpunktam. Ņemot vērā to, ka uz apstrādātāju attiecas trešo valstu tiesību akti un tāpēc viņam var būt juridisks pienākums datus (turpmāk) uzglabāt (piem., grāmatvedības vajadzībām), EDAK un EDAU uzskata, ka Komisijai būtu jāprecizē LSK projektā, ka šajā klauzulā būtu jāņem vērā tikai tās vietējo tiesību aktu prasības, kas respektē pamattiesību un brīvību būtību un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams un samērīgs demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu kādu no VDAR 23. panta 1. punktā uzskaitītajiem mērķiem. Tāpat kā otrā moduļa gadījumā, arī šajā kontekstā EDAK un EDAU uzskata, ka īpašas juridiskas prasības attiecībā uz datu saglabāšanas periodiem saskaņā ar vietējiem tiesību aktiem, datu veidiem un glabāšanas periodiem būtu skaidri jānosaka I pielikuma B daļā.

Turklāt būtu jāsvīturo termins *“iespēju robežās”*. Lai izvairītos no atkārtošanās, EDAK un EDAU aicina Komisiju ievietot atsauci uz 4.3.2.1. sadaļu.

4.3.3.3 1.5. klauzula: apstrādes drošība; 1.6. klauzula: personas datu īpašas kategorijas

71. Lai neatkārtotos, EDAK un EDAU aicina Komisiju atsaukties uz komentāriem, kas sniegti 4.3.2.2. sadaļā.

4.3.4 1. klauzula: datu aizsardzības garantijas. Ceturtais modulis (nosūtīšana no apstrādātāja pārzinim)

72. EDAK un EDAU atzīst, ka ceturta moduļa tvērumā ietilpst tikai nosūtīšana no apstrādātāja, uz kuru attiecas VDAR, tā pārzinim, uz kuru VDAR neattiecas, un izslēdz nosūtīšanu no šāda apstrādātāja citiem pārziņiem, kā paskaidrots Lēmumprojekta 1.1. pantā un 16. apsvērumā. Neskatoties uz to, lai izvairītos no pārpratumiem attiecībā uz šā moduļa tvērumu, EDAK un EDAU ieteiktu sniegt īsu paskaidrojumu par ceturta moduļa ierobežoto tvērumu pašā LSK projektā.
73. EDAK un EDAU atzinīgi vērtētu jebkādu Eiropas Komisijas papildu paskaidrojumu Lēmumprojektā par ceturto moduli, lai labāk izprastu to, kā tika noteikts, kuras saistības pusēm ir jāuzņemas, izmantojot ceturto moduli.

74. Lai paredzētu visus nepieciešamos VDAR 28. pantā izklāstītos noteikumus, kas tieši piemērojami apstrādātājam, ceturtais modulis būtu jāpapildina šādi.
75. Apstrādātājam būtu jāuzņemas saistības, ka personas, kuras ir pilnvarotas apstrādāt personas datus, ir apņēmušās ievērot konfidencialitāti vai ka uz tām attiecas likumā noteikts konfidencialitātes pienākums (VDAR 28. panta 3. punkta b) apakšpunkts).
76. Šajā LSK modulī būtu jāpievieno arī klauzula par pienākumiem ziņot par personas datu pārkāpumiem, kas apstrādātājam uzlikti saskaņā ar VDAR 33. panta 2. punktu.
77. Turklāt modulis būtu jāpapildina ar klauzulu par apstrādātāja / datu eksportētāja veiktu apakšapstrādi, jo tas ir tiešs apstrādātāja pienākums saskaņā ar VDAR 28. panta 3. un 4. punktu.
78. Turklāt pusēm ir jāapņemas sniegt savstarpēju palīdzību un atbalstu. Papildus pienākumam, kas jau noteikts ceturta moduļa 5. klauzulā, tas attiecas arī uz apstrādātāja pienākumu informēt pārzini par personas datu pārkāpumiem (VDAR 33. panta 2. punkts), kas būtu skaidri jāiekļauj līgumā.

4.3.5 Horizontālās piezīmes: 2. klauzula (vietējie tiesību akti, kas ietekmē klauzulu ievērošanu) un 3. klauzula (datu importētāja pienākumi gadījumā, ja piekļuvi pieprasa valsts pārvaldes iestādes)

4.3.5.1 Dalējs piemērošanas atbrīvojums attiecībā uz ceturto moduli

79. Saistībā ar faktu, ka 2. un 3. klauzula attieksies uz ceturto moduli “tikai tad, ja ES apstrādātājs apvieno personas datus, kas saņemti no trešās valsts pārzina, ar personas datiem, kurus apstrādātājs savācis ES”, EDAK un EDAU uzsver, ka VDAR 3. panta 1. punktā nav noteikts, ka personas datiem, kurus ES apstrādā apstrādātājs, ir (arī) jābūt savākiem ES, lai uz tiem attiektos apstrādātāja pienākumi. Tāpēc EDAK un EDAU aicina Komisiju precizēt iemeslus, kāpēc šis atbrīvojums ir iekļauts, un sīkāk izvērtēt, vai šāds atbrīvojums ir pamatots.
80. Turklāt EDAK un EDAU aicina Komisiju precizēt no trešās valsts pārzina saņemto personas datu “apvienošanas” ar personas datiem, ko apstrādātājs savācis ES, jēdzienu un situācijas, kādās šāda apvienošana notiks, jo šāds datu apvienošanas jēdziens VDAR nav paredzēts.

4.3.5.2 Situācijas, kas aptvertas 2. un 3. klauzulā

81. Attiecībā uz 2. un 3. klauzulā aptvertajām situācijām EDAK un EDAU atzīmē, ka būtu jāprecizē šo noteikumu piemērošanas joma. Patiešām, nav pilnīgi skaidrs, vai šīs klauzulas attiecas uz situācijām, kad — gadījumā, ja trešā valstī nav tiesību aktu, kas skar datu importētāja saistību izpildi, — joprojām būtu jāņem vērā un jāizvērtē prakse, kas ietekmē šādu atbilstību, vai pat gadījumiem, kad klauzulas aptver praksi, kura atšķiras no trešās valsts tiesiskā regulējuma. Piemēram, attiecībā uz trešo valstu pārvaldes iestāžu piekļuvi datiem, pat ja tas nav paredzēts piemērojamajā tiesiskajā regulējumā, šāda piekļuve varētu notikt praksē vai arī iestādes varētu piekļūt datiem, neievērojot tiesisko regulējumu. Lai nepārprotami būtu ņemtas vērā šīs situācijas, attiecīgi būtu jāgroza šo klauzulu nosaukumi (jo īpaši būtu jāpapildina 2. klauzulas nosaukums, kas attiecas tikai uz tiesību aktiem), un klauzulu formulējums būtu jāprecizē, lai precīzāk iekļautu šādas situācijas.
82. Jo īpaši ar 2. klauzulas a) punktu, šķiet, netiek uzlikti nekādi īpaši pienākumi gadījumā, ja nav tiesību aktu par valsts iestāžu piekļuvi personas datiem. Šajā sakarā tiek atgādināts, ka EDAK leteikumos par papildu pasākumiem ir paredzēts, ka tad, ja nav publiski pieejamu tiesību aktu, datu eksportētājam tomēr būtu jāapsver citi svarīgi un objektīvi faktori. Šā ieteikuma pamatojums ir tāds, ka likuma par valsts pārvaldes iestāžu piekļuvi personas datiem neesamība neļauj pamatoti secināt, ka praksē piekļuve nenotiek.

83. Tādēļ EDAK un EDAU iesaka papildināt 2. un 3. klauzulu, paredzot garantijas arī gadījumos, kad trešā valstī nav tiesiskā regulējuma, taču pastāv šāda prakse, kas tad būtu pretrunā ar ES datu aizsardzības prasībām, vai ja minētā prakse atšķiras no tiesiskā regulējuma noteikumiem. Tāpēc LSK projektā jo īpaši būtu jāprecizē, ka tad, ja trešā valstī nav tiesiskā regulējuma attiecībā uz valsts pārvaldes iestāžu piekļuvi personas datiem, pusēm tomēr, pamatojoties uz pieejamo informāciju, būtu jācenšas noteikt jebkādu nosūtītajiem datiem piemērojamo praksi, kas neļautu datu importētājam pildīt savus pienākumus.

4.3.5.3 2. un 3. klauzulas piemērošanas joma

84. Arī attiecībā uz klauzulu piemērošanas jomu EDAK un EDAU atzīmē, ka daži elementi, piemēram, atsauce uz *“datu importētājam adresētu valsts pārvaldes iestāžu izpaušanas pieprasījumu neesamību”* vai *“attiecīgo praktisko pieredzi”* šajā sakarā 2. klauzulas b) punktā, kā arī tagadnes izmantošana 2. klauzulas e) punktā attiecībā uz brīdi, kad uz datu importētāju *“attiecas vai ir kļuvuši attiecināmi tiesību akti, kas neatbilst (2. klauzulas) a) punktā izklāstītajām prasībām”*, rada neskaidrības. Patiešām, šie elementi var radīt iespaidu, ka, pat ja importētāja trešās valsts tiesiskā regulējuma iepriekšēja novērtējuma rezultātā ir secināts, ka trešās valsts tiesību akti neatbilst ES prasībām attiecībā uz nodrošināto personas datu aizsardzības līmeni un ka nav iespējams ieviest efektīvu(-us) papildu pasākumu(-us), nosūtīšanu joprojām varētu veikt. Tādēļ EDAK un EDAU iesaka precizēt, ka šīs klauzulas attieksies tikai uz situācijām, kad līguma noslēgšanas laikā vai nu ir novērtēts, ka attiecīgais(-ie) trešās valsts tiesību akts(-i) nodrošina pēc būtības līdzvērtīgu aizsardzības līmeni ES garantētajam līmenim, vai ja ir ieviesti efektīvi papildu pasākumi, lai novērstu šajos tiesību aktos un/vai praksē konstatētos iespējamus trūkumus un nodrošinātu LSK projektā ietverto garantiju efektīvu piemērošanu, kas ļautu datu importētājam izpildīt savus pienākumus, vai ja trešā valstī nav tiesiskā regulējuma jomā, kas attiecas uz nosūtītajiem datiem.

85. Citiem vārdiem sakot, šajās klauzulās paredzētie mehānismi tiks aktivizēti tikai gadījumos, kad:

- trešā valstī nav tiesiskā regulējuma, taču ir konstatēta prakse, kas neatbilst ES prasībām;
- notiek likumu grozījumi trešā valstī un šo izmaiņu rezultātā importētāja trešās valsts tiesiskais regulējums vairs nenodrošina pēc būtības līdzvērtīgu datu aizsardzības līmeni, kā arī tā rezultātā ir jāaptur veiktā nosūtīšana, pamatojoties uz LSK; vai
- likuma īstenošana praksē atšķiras un vairs nenodrošina pēc būtības līdzvērtīgu aizsardzības līmeni ES garantētajam līmenim.

4.3.6 2. klauzula: vietējie tiesību akti, kas ietekmē klauzulu ievērošanu

4.3.6.1 Trešās valsts tiesību aktu objektīvs novērtējums

86. EDAK un EDAU uzsver, ka novērtējumam par to, vai galamērķa trešās valsts tiesību aktos vai praksē ir kas tāds, kas neļauj datu importētājam izpildīt LSK projektā noteiktos pienākumus konkrētās nosūtīšanas kontekstā, būtu jābalstās uz objektīviem faktoriem neatkarīgi no iespējamības piekļūt personas datiem. Kā uzsvērts EDAK leteikumos par papildu pasākumiem (jo īpaši 33. un 42. punktā³⁰), šis novērtējums ir atkarīgs no nosūtīšanas apstākļiem un jo īpaši no šādiem objektīviem faktoriem:

³⁰ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/consultation/edpb_recommendations_202001_supplementarymeasures-transferstools_lv.pdf.

- mērķi, kādiem dati tiek nosūtīti un apstrādāti (piem., mārketing, personāldaļa, glabāšana, IT atbalsts, klīniskie pētījumi);
- apstrādē iesaistīto struktūru veidi (publiskas/privātas; pārzinis/apstrādātājs);
- nozare, kurā tiek veikta nosūtīšana (piem., reklāmas tehnoloģiju, telekomunikāciju, finanšu);
- nosūtīto personas datu kategorijas (piem., uz personas datiem, kas skar bērnus, trešā valstī var attiekties īpaši tiesību akti);
- vai dati tiks glabāti trešā valstī, vai arī pastāv tikai attālināta piekļuve datiem, kas glabājas ES/EEZ;
- nosūtāmo datu formāts (t. i., vienkāršā tekstā / pseidonimizēti vai šifrēti);
- iespēja, ka dati var tikt tālāk nosūtīti no trešās valsts uz citu trešo valsti.

87. Šajā ziņā EDAK un EDAU arī atgādina, ka EST spriedumā lietā *Schrems II* nav atsaukusies uz kādu subjektīvu faktoru, piemēram, piekļuves iespējamību. Vienkārši fakts, ka dati ietilpst tādu trešo valstu tiesību aktu piemērošanas jomā, kas ļauj valsts pārvaldes iestādēm piekļūt datiem bez konkrētām būtiskām garantijām (kā atgādināts EDAK leteikumos 02/2020 attiecībā uz Eiropas būtiskajām garantijām uzraudzības pasākumiem³¹), pats par sevi liktu uzskatīt, ka šāda piekļuve, iespējams, notiks, bez nepieciešamības atsaukties uz praktisku pieredzi šajā sakarā vai uz datu importētājam adresētu valsts pārvaldes iestāžu izpaušanas pieprasījumu neesamību. Tāpēc pašreizējo 2. klauzulas b) punkta i) apakšpunkta redakciju var pārprast, jo to var uzskatīt par atļauju eksportēt datus, ja datu importētājs vēl nav saņēmis nekādu rīkojumu izpaust personas datus, pat ja uz to attiecas vietējie tiesību akti, kuros šādi rīkojumi ir atļauti. Varētu arī saprast, ka drīkst turpināt nosūtīšanu, ja datu importētājam vienkārši ir aizliegts informēt datu eksportētāju šajā sakarā informācijas izpaušanas aizlieguma dēļ. Turklāt šāda veida subjektīvo faktoru (piekļuves iespējamība) novērtēšana praksē būs ļoti sarežģīta un grūti pārbaudāma.

88. Tādēļ EDAK un EDAU iesaka:

- svītrot atsauci uz "*līguma saturu un darbības ilgumu*"; "*nosūtīšanas apjomu un regularitāti*"; "*iesaistīto dalībnieku skaitu un izmantotajiem pārsūtīšanas kanāliem*"; "*jebkuru būtisku praktisku pieredzi iepriekšējos gadījumos vai datu importētājam adresētu valsts pārvaldes iestāžu izpaušanas pieprasījumu neesamību*";
- nodrošināt pilnīgu konsekvenci starp 2. klauzulas b) punkta i) apakšpunktu un EDAK leteikumiem par papildu pasākumiem;
- attiecīgi grozīt 2. klauzulas b) punkta ii) apakšpunktu.

4.3.6.2 Jauns pielikums, kas jāpievieno LSK projektam

89. Lai novērstu situācijas, kad puses vienkārši vienojas dokumentēt iepriekš minēto novērtējumu, to praktiski neīstenojot, EDAK un EDAU iesaka pievienot pirms līguma parakstīšanas LSK projektam pielikumu ar prasību pusēm dokumentēt šo 2. klauzulā balstīto novērtējumu (t. i., trešās valsts tiesību aktu un prakses novērtējumu, ņemot vērā nosūtīšanas apstākļus). Tas palīdzētu panākt LSK projekta

³¹ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_recommendations_202002_europeanessentialguaranteesurveillance_lv.pdf.

pareizu izmantojumu, jo viennozīmīgi pielikumā datu importētājiem un eksportētājiem tiktu norādīts uz šā novērtējuma nepieciešamību.

4.3.6.3 Apspriešanās ar UZRAUDZĪBAS IESTĀDI par papildu pasākumiem

90. Saskaņā ar 2. klauzulas f) punktu LSK projektā ir paredzēta apspriešanās ar kompetento uzraudzības iestādi (“UI”). Kā uzsvērts EDAK leteikumos par papildu pasākumiem, “*ja plānojat ieviest papildinošos pasākumus papildus LSK, jums nav jāpieprasa atļauja no kompetentās UI, lai pievienotu šāda veida klauzulas vai papildu garantijas, ja vien identificētie papildinošie pasākumi nav tieši vai netieši pretrunā ar LSK un ir pietiekami, lai nodrošinātu, ka netiek apdraudēts VDAR garantētais aizsardzības līmenis*”³².
91. Patiešām, datu eksportētāja pienākums ir identificēt šādus pasākumus ar datu importētāja palīdzību. Tas atbilst VDAR 5. panta 2. punktā noteiktajam pārskatatbildības principam, kas nosaka, ka pārzīņi atbild par atbilstību VDAR principiem attiecībā uz personas datu apstrādi un ka tiem ir jāspēj to pierādīt. To EST uzsvēra savā spriedumā lietā *Schrems II*³³, un tas ir atgādināts EDAK leteikumos par papildu pasākumiem³⁴.
92. Turklāt EDAK un EDAU uzsver, ka VDAR nav sniegts skaidrs juridiskais pamats, saskaņā ar kuru UI būtu jānodrošina šāda veida apspriešanās.

4.3.6.4 UI informēšana gadījumos, kad datu eksportētāji plāno turpināt nosūtīšanu, kaut arī nav atrasti papildu pasākumi

93. EDAK un EDAU atgādina, ka iepriekšējās LSK datu eksportētājam bija noteikts pienākums “*pārsūtīt*” UI datu importētāja paziņojumu par nespēju ievērot LSK, ja tas, “*neskatoties uz šo paziņojumu, nolemj turpināt nosūtīšanu vai atcelt aizliegumu*”. Šī apņemšanās, ko EST pārbaudīja spriedumā lietā *Schrems II* (145. punktā), būtu jā saglabā LSK projektā.
94. Saskaņā ar noteikumiem, kas ietverti 2010. gada LSK³⁵, kurus pārbaudījusi EST, paziņojums būtu jāparedz tikai tad, ja datu eksportētājs plāno turpināt nosūtīšanu bez efektīviem papildu pasākumiem. Šis gadījums vēl nav atspoguļots LSK projektā, lai gan patiešām tā ir situācija, kad UI varētu būt noteikta loma un tā varētu iejaukties ar savām pilnvarām apturēt vai aizliegt datu nosūtīšanu gadījumos, kad tā uzskata, ka pēc būtības līdzvērtīgu aizsardzības līmeni nav iespējams nodrošināt saskaņā ar spriedumu lietā *Schrems II*³⁶.
95. Turklāt, izstrādājot 2. klauzulas f) punktu, būtu skaidri jānosaka, ka šāda informēšana nekādā gadījumā nenozīmē atļauju turpināt nosūtīšanu, ja nav piemērotu papildu pasākumu, pamatojoties uz LSK projektu. Tādējādi EDAK un EDAU aicina Komisiju precizēt šo jautājumu.

³² https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/consultation/edpb_recommendations_202001_supplementarymeasures-transfer-stools_lv.pdf; 56. punkts.

³³ Tiesas (virspalāta) 2020. gada 16. jūlija spriedums *Data Protection Commissioner / Facebook Ireland Ltd, Maximilian Schrems*, C-311/18, 134. punkts.

³⁴ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/consultation/edpb_recommendations_202001_supplementarymeasures-transfer-stools_lv.pdf; 5. punkts.

³⁵ 2010/87/: Komisijas Lēmums (2010. gada 5. februāris) par līguma standartklauzulām attiecībā uz personas datu pārsūtīšanu trešās valstīs reģistrētiem apstrādātājiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (OV L 39, 12.2.2010., 5.–18. lpp.), pielikums, 4. klauzulas g) punkts.

³⁶ Tiesas (virspalāta) 2020. gada 16. jūlija spriedums *Data Protection Commissioner / Facebook Ireland Limited un Maximilian Schrems*, C-311/18, 113. un 121. punkts.

4.3.7 3. klauzula: datu importētāja pienākumi gadījumā, ja piekļuvi pieprasa valsts pārvaldes iestādes

96. EDAK un EDAU iesaka precizēt, ka šā noteikuma piemērošanas joma attiecas uz piekļuves pieprasījumiem, ko izdod trešo valstu tiesas un citas valsts pārvaldes iestādes. To, piemēram, varētu panākt, mainot šīs klauzulas nosaukumu.

4.3.7.1 3.1. klauzula: informēšana

97. Saskaņā ar 3.1. klauzulu EDAK un EDAU uzsver, ka būtu jāprecizē, ka paredzētā informēšana no datu importētāja puses tiks veikta pirms atbildēšanas uz trešo valstu pārvaldes iestāžu piekļuves pieprasījumu, lai datu eksportētājs varētu veikt atbilstošas turpmākās darbības, ja nepieciešams.

4.3.7.2 3.2. klauzula: likumības pārskatīšana un datu minimizācija

98. EDAK un EDAU saprot, ka 3.2. klauzulas piemērošanas joma attiecas tikai uz situācijām, kad datu importētāja saņemtie piekļuves pieprasījumi neatbilst trešās valsts tiesību aktiem, tostarp pienākumiem, kas izriet no starptautiskajām tiesībām un noteikumiem, ar kuriem reglamentē tiesību kolīziju situācijas. Tādēļ EDAK un EDAU iesaka precizēt šo klauzulu, lai nodrošinātu, ka datu eksportētāji to nepārprot. Šīs klauzulas mērķis ir tikai nodrošināt, ka trešās valsts tiesību akti, kas jau atbilst ES tiesību aktu prasībām, tiks pareizi piemēroti šajā trešā valstī. Tādēļ šī klauzula pati par sevi neizraisīs informācijas atklāšanas pieprasījumu likumības apstrīdēšanu attiecībā pret ES datu aizsardzības prasībām, ja vien trešās valsts tiesību aktos nav skaidri paredzēta iespēja atsaukties uz citas valsts tiesību aktiem.

4.3.8 5. klauzula: datu subjekta tiesības. Pirmais modulis (nosūtīšana no pārziņa pārzinim)

) 5. klauzulas a) punkts

99. Saskaņā ar šo daļu datu importētājs atbild par to, lai tiktu izskatīti datu subjekta pieprasījumi īstenot savas tiesības. Praksē var rasties iespējamās grūtības, jo datu importētājs atrodas ārpus ES. Šā iemesla dēļ EDAK un EDAU ir vienprātis, ka šī klauzula būtu papildus jāaskaņo ar spēkā esošajām prasībām saskaņā ar 2004. gada LSK, t. i., datu eksportētājs atbild par atbildēšanu uz datu subjekta pieprasījumiem, ja vien puses nav vienojušās citādi³⁷. Turklāt pusēm vajadzētu apņemties palīdzēt un savstarpēji sadarboties, apstrādājot datu subjekta pieprasījumus.
100. Turklāt EDAK un EDAU uzskata, ka pienākums datu importētājam sniegt informāciju datu subjektiem pēc pieprasījuma būtu skaidri jāiekļauj LSK projektā un pilnībā jāaskaņo ar VDAR 12. panta 1. punktā un 15. pantā izklāstītajām prasībām.

) 5. klauzulas b) punkts

101. EDAK un EDAU uzskata, ka datu subjektiem vajadzētu būt tiesībām pēc pieprasījuma piekļūt plašākai informācijai nekā pašlaik uzskaitīts 5. klauzulas b) punkta i) apakšpunktā, un konkrētāk:
- precīzākai informācijai par tālāku nosūtīšanu, tostarp par apakšapstrādātājiem, t. i., visu ar viņiem saistīto datu saņēmēju pilns nosaukums/vārds un kontaktinformācija³⁸. To varētu

³⁷ Sk. 1. klauzulas d) punktu un 2004. gada LSK II klauzulas e) punktu.

³⁸ Sk. Tiesas (trešā palāta) 2009. gada 7. maija spriedumu *CJEU College van burgemeester en wethouders van Rotterdam / M.E.E. Rijkeboer*, C-553/07, 49. un 54. punkts.

panākt, pieprasot pusēm sniegt šādu informāciju LSK projekta III pielikumā vai pieprasot to sniegt datu subjektiem pēc pieprasījuma;

- atbilstīgi VDAR 15. panta 1. punkta d) apakšpunktam precīzai informāciju par paredzēto periodu, kādā personas dati tiks glabāti, ja iespējams, vai, ja nē, kritērijiem, kas izmantoti šā perioda noteikšanai. To varētu panākt, pieprasot pusēm sniegt šādu informāciju LSK projekta I pielikumā. Sniedzot šādu informāciju I pielikumā, pusēm arī būtu skaidrs, ka tām faktiski ir jānosaka un jāievieš glabāšanas periodi; un
- atbilstīgi VDAR 15. panta 1. punkta g) apakšpunktam visai pieejamajai informācijai par datu vākšanas avotu, ja personas dati netiek vākti tieši no datu subjektiem.

102. Pirmajā modulī būtu jāiekļauj datu importētāja pienākums informēt datu subjektus par viņu tiesībām pieprasīt savu personas datu labošanu vai dzēšanu, kā arī tiesībām pieprasīt ierobežot viņu personas datu apstrādi vai iebilst pret to, kas pietuvinātu šo klauzulu VDAR 15. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētajam nosacījumam. Šāda informācija papildinātu informāciju par tiesībām iesniegt sūdzību kompetentajai UI, kas pašlaik ir iekļauta 5. klauzulas b) punkta i) apakšpunktā. Vispārīgāk, EDAK un EDAU aicina Komisiju iekļaut datu importētāja pienākumu ļaut datu subjektiem īstenot savas tiesības pieprasīt ierobežot viņu datu apstrādi.

103. Attiecībā uz 5. klauzulas b) punkta iii) apakšpunktu, kas skar datu subjektu personas datu dzēšanu, EDAK un EDAU uzskata, ka šādām saistībām būtu pilnībā jāatspoguļo VDAR 17. panta 1. punktā noteiktās prasības.

) **5. klauzulas c) punkts**

104. EDAK un EDAU uzskata, ka nav pamatojuma attiecināt tiesības iebilst tikai uz tiešo mārketingu un būtu jāpaplašina tiesības iebilst, jo īpaši gadījumos, kad ir jāpanāk, ka tiesības iebilst tiek izpildītas, pirmkārt, tieši attiecībā pret datu eksportētāju.

) **5. klauzulas d) punkts**

105. EDAK un EDAU uzskata, ka 5. klauzulas d) punkta formulējums būtu jāpārskata, lai atspoguļotu kā principu VDAR 22. pantā noteikto automatizētas lēmumu pieņemšanas aizliegumu, un būtu jānosaka nosacījumi, kas pieļauj atkāpes no šāda aizlieguma. Minētajā 5. klauzulas d) punktā būtu arī jāprecizē, ka datu importētāja pienākumi ieviest piemērotas garantijas un sniegt informāciju par paredzēto automatizēto lēmumu datu subjektiem ir kumulatīvi.

106. Turklāt saskaņā ar VDAR 22. pantu un 15. panta 1. punkta h) apakšpunktu 5. klauzulas d) punktā būtu jāpieprasa, lai datu subjektiem sniegtajā informācijā tiktu ietverts nozīmīgums un datu subjektam paredzamās sekas.

) **5. klauzulas f) punkts**

107. Lai gan EDAK un EDAU atzīst, ka var būt apstākļi, kuros datu importētājs drīkst pamatoti noraidīt datu subjekta pieprasījumu, LSK projektā būtu skaidri jānosaka, ka šajā klauzulā būtu jāņem vērā tikai tās vietējo tiesību aktu prasības, kuras respektē pamattiesību un brīvību būtību un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams un samērīgs demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu kādu no VDAR 23. panta 1. punktā uzskaitītajiem mērķiem.

) **5. klauzulas g) punkts**

108. Lai datu subjekti varētu pilnībā īstenot savas tiesības, EDAK un EDAU uzskata, ka pienākums informēt datu subjektus par to, ka datu importētājs plāno noraidīt viņu pieprasījumus, būtu jānosaka ar VDAR 12. panta 4. punktu, tādējādi informācija ir jāsniedz nekavējoties un, vēlākais, mēneša laikā pēc attiecīgā pieprasījuma saņemšanas.

4.3.9 5. klauzula: Datu subjekta tiesības. Otrais modulis (nosūtīšana no pārziņa apstrādātājam) un trešais modulis (nosūtīšana no apstrādātāja apstrādātājam)

109. LSK projekta 5. klauzulas otrais un trešais modulis satur vienādas prasības, tāpēc šajā kopīgajā atzinumā tie ir aplūkoti kopā.
110. EDAK un EDAU pievienojas uzskatam, ka 5. klauzulas a) punktā būtu:
- papildus jāprecizē, ka atbildes datu subjektiem ir jāsniedz saskaņā ar pārziņa norādījumiem (piem., par atbildes saturu), kā noteikts LSK projekta pielikumā;
 - papildus jāprecizē, ka datu importētāja pienākuma tvērums attiecībā uz datu subjektu tiesību īstenošanu pārziņa vārdā būtu jāapraksta un skaidri jānosaka LSK projekta pielikumā.

4.3.10 5. klauzula: datu subjekta tiesības. Ceturtais modulis (nosūtīšana no apstrādātāja pārzinim)

111. EDAK un EDAU atzinīgi novērtētu Eiropas Komisijas paskaidrojumu par iespējamām praktiskām sekām, ko rada pušu apņemšanās palīdzēt cita citai, apstrādājot datu subjektu pieprasījumus, kas izteikti, pamatojoties uz datu importētājam piemērojamajiem tiesību aktiem.
112. EDAK un EDAU atzinīgi novērtētu lielāku skaidrību par situācijām, kādās ir paredzēta pušu apņemšanās savstarpēji palīdzēt apstrādāt datu subjektu datus.
113. Turklāt nav skaidrs, kas ir domāts 5. klauzulā, kur ir dota atsauce uz palīdzību *“datu apstrādē, ko veic datu eksportētājs ES saskaņā ar VDAR”*. Piemēram, ja nolūks ir aptvert palīdzību saistībā ar drošības pienākumiem, Komisijai tas būtu jāprecizē LSK projektā.

4.3.11 6. klauzula: tiesiskās aizsardzības iespējas

114. EDAK un EDAU atzinīgi novērtētu paskaidrojumus LSK projektā par to, vai visos klauzulu kopumos ir jānodrošina iespēja datu subjektiem bez maksas piedāvāt tiesiskās aizsardzības iespējas neatkarīgā strīdu izšķiršanas struktūrā. Lai gan būtu skaidrs, ka šī iespēja var palīdzēt nodrošināt efektīvu izpildi gadījumā, ja notiek nosūtīšana no pārziņa pārzinim, EDAK un EDAU atzinīgi novērtētu papildu skaidrojumu par to, kā šis mehānisms tiks piemērots otrajā, trešajā un ceturtajā modulī. Piemēram, būtu jāprecizē, cik lielā mērā šis mehānisms būtu jāpiemēro attiecībā uz apstrādātāja un pārziņa konkrētajām un tiešajām saistībām ceturtajā modulī.
115. Kas attiecas uz tiesiskās aizsardzības iespēju klauzulām, kuras paredzētas pirmajā, otrajā un trešajā modulī (6. klauzulas b) punkts), EDAK un EDAU uzskata, ka būtu jāprecizē, ka datu importētājs atzīst datu subjekta (kurš atsaucas uz savām trešās personas labuma guvēja tiesībām) tiesības tieši iesniegt sūdzību EEZ UI un/vai iesniegt prasību EEZ tiesā bez pienākuma iepriekš censties panākt izlīgumu strīdā. Faktiski, lai nodrošinātu tādu pašu aizsardzības līmeni, kāds paredzēts VDAR 77. un 79. pantā, būtu jāsekmē šāda veida mehānismi (piem., iekšējie sūdzību izskatīšanas mehānismi, ko ieviesis datu importētājs), lai atvieglotu trešās personas labuma guvēju tiesību īstenošanu, taču tos nevajadzētu uzskatīt par priekšnoteikumu, lai iesniegtu sūdzību UI vai tiesā.
116. Turklāt VDAR 77. panta 1. punktā ir paredzēts, ka datu subjektiem ir tiesības izvēlēties iesniegt prasību UI viņu pastāvīgajā dzīvesvietā, darba vietā vai iespējamā pārkāpuma izdarīšanas vietā. No šā viedokļa raugoties, EDAK un EDAU uzskata, ka ir svarīgi attiecīgi grozīt 6. klauzulas b) punkta i) apakšpunktu, jo LSK projektā, šķiet, ir norāde tikai uz UI, kas atbild par datu eksportētāja atbilstības nodrošināšanu VDAR attiecībā uz datu nosūtīšanu.
117. EDAK un EDAU aicina paskaidrot, kāpēc ceturtajā modulī nav tiesību aizsardzības iespēju klauzulas. Ņemot vērā saistības, kas patlaban ietvertas ceturta moduļa 5. klauzulā attiecībā uz *“datu apstrādi, ko*

veic datu eksportētājs ES saskaņā ar VDAR”, EDAK un EDAU rodas jautājums, kā tiks atzītas datu subjekta tiesības uz tiesisko aizsardzību šādos gadījumos.

4.3.12 7. klauzula: atbildība. Pirmais modulis (nosūtīšana no pārziņa pārzinim) un ceturtais modulis (nosūtīšana no apstrādātāja pārzinim)

118. EDAK un EDAU saistībā ar 7. klauzulas pirmo un ceturto moduli atzīmē, ka solidārā atbildība pret datu subjektu iestātos tikai tad, ja ir kopīga atbildība. Citiem vārdiem sakot, LSK projektā paredzētajā atbildības režīmā netiek paredzēta pilnīga solidāra atbildība, saskaņā ar kuru katra puse būtu atbildīga par zaudējumiem, ko izraisījusi tikai otrā puse.
119. Šajā kontekstā EDAK un EDAU vēlas atgādināt, ka LSK projektā būtu jāiekļauj efektīvi mehānismi, kas praksē ļautu nodrošināt atbilstību ES tiesību aktos prasītajam aizsardzības līmenim³⁹. Tomēr prasības celšana pret uzņēmumu, kas nav ES uzņēmums, datu subjektam var būt sarežģīta saistībā ar sprieduma izpildi pret šo trešo valsti. Spēkā esošie LSK kopumi nodrošina lielāku aizsardzību nekā ierosinātajā LSK projektā, un EDAK un EDAU uzskata, ka šajā sakarā būtu jāpastiprina datu subjektu aizsardzība.
120. Ņemot to vērā, EDAK un EDAU aicina grozīt 7. klauzulu atbilstīgi iepriekš izteiktajiem apsvērumiem.

4.3.13 7. klauzula: atbildība. Otrais modulis (nosūtīšana no pārziņa apstrādātājam) un trešais modulis (nosūtīšana no apstrādātāja apstrādātājam)

121. LSK projekta 7. klauzulas c) un d) punktā otrajā un trešajā modulī ir paredzēts, ka datu subjektam ir tiesības saņemt kompensāciju par jebkādu materiālu vai nemateriālu kaitējumu, ko datu importētājs nodarījis, no c) datu importētāja vai d) datu eksportētāja.
122. Lai novērstu neskaidrības, Komisijai LSK projektā būtu jāprecizē, ka šīs iespējas ir kumulatīvas un datu subjekts var izvēlēties saņemt kompensāciju par jebkādu materiālu vai nemateriālu kaitējumu, ko datu importētājs nodarījis, — vai nu no datu importētāja, vai datu eksportētāja. Citiem vārdiem sakot, iespēja prasīt datu eksportētāja atbildību par jebkādu materiālu vai nemateriālu kaitējumu, ko radījis datu importētājs, nebūtu jāierobežo ar iespēju celt prasību tikai pret datu importētāju.

4.3.14 9. klauzula: uzraudzība

123. LSK projekta 9. klauzulā ir prasīts norādīt datu eksportētāja kompetento UI, lai nodrošinātu atbilstību LSK projektam, taču nav paredzēts gadījums, kad var būt vairākas kompetentās UI, ja LSK projekta puses ir vairāki datu eksportētāji (LSK projektā šāda iespēja ir paredzēta). EDAK un EDAU ierosina precizēt šo aspektu, norādot uz iespēju, ka vairāk nekā viena EEZ UI varētu būt kompetenta, ja ir iesaistīti dažādi datu eksportētāji, un ka šajā konkrētajā gadījumā katrā UI, kura atbild par datu eksportētāja atbilstības nodrošināšanu, būs kompetenta attiecībā uz konkrēto, tās teritorijā veikto nosūtīšanu. Skaidrības un saprotamības nolūkā pusēm būtu jāpieprasa, lai pielikumos tiktu norādītas kompetentās UI.

³⁹ Piem., VDAR 47. panta 2. punkta f) apakšpunktā ir prasīts, lai SUN cita starpā norādītu “ pārziņa vai apstrādātāja, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalsts teritorijā, piekrišanu, ka tas uzņemas atbildību par saistošo uzņēmuma noteikumu pārkāpumu, ko izdara jebkurš attiecīgais loceklis, kas neveic uzņēmējdarbību Savienībā”.

4.4 III sadaļa. Nobeiguma noteikumi

4.4.1 1 klauzula: neatbilstība klauzulām un izbeigšana

124. Šīs sadaļas 1. klauzulas d) punktā ir paredzēts izņēmums pienākumam atgriezt vai iznīcināt datus pirms līguma izbeigšanas, ja datu importētājam piemērojami vietējie tiesību akti aizliedz šādu datu atgriešanu vai iznīcināšanu. EDAK un EDAU aicina Komisiju atgādināt, ka datu importētāja pienākumi saskaņā ar II sadaļas 5. klauzulu būtu piemērojami arī III sadaļas 1. klauzulas d) punktā minētajā gadījumā. EDAK un EDAU uzskata, ka Komisijai LSK projektā būtu jāprecizē, ka šajā klauzulā būtu jāņem vērā tikai tās vietējo tiesību aktu prasības, kuras respektē pamattiesību un brīvību būtību un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams un samērīgs demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu kādu no VDAR 23. panta 1. punktā uzskaitītajiem mērķiem.
125. Turklāt EDAK un EDAU atzīmē, ka 1. klauzulas d) punktā ir paredzēts pienākums, ka datu importētājam būtu jāgarantē, ka tas *“iespēju robežās”* nodrošinās šajās klauzulās prasīto aizsardzības līmeni.
126. Šajā sakarā EDAK un EDAU atgādina, ka vienmēr būtu jānodrošina LSK projektā prasītais aizsardzības līmenis. Tāpēc EDAK un EDAU aicina Komisiju svītrot atsauci *“iespēju robežās”*.

4.5 Pielikumi

127. EDAK un EDAU atzīmē, ka LSK projekts ir izstrādāts ar mērķi, lai to iespējami varētu izmantot kā vairāku pušu līgumu — gadījumos, kad datu eksportētāji un/vai datu importētāji ir vairākas puses. Lai izvairītos no neskaidrībām pušu lomu un atbildības sadalījumā, LSK projektā ir svarīgi sniegt pusēm skaidras norādes par to, kā pielikums būtu atbilstoši jāaizpilda. Tas ir jo vairāk vajadzīgs modulārās pieejas dēļ, kas ļauj klauzulas iekļaut vienā daudzpusējā līgumā, kurā aptverti līdz pat četriem scenārijiem (nosūtīšanas no pārziņa pārzinim, no pārziņa apstrādātājam, no apstrādātāja apstrādātājam un no apstrādātāja pārzinim) un, iespējams, liels nosūtīšanas gadījumu skaits, kur katrs var būt starp dažādiem datu eksportētājiem un/vai datu importētājiem. Tāpēc EDAK un EDAU uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai līgumā, kas tiks parakstīts praksē, tostarp tā pielikumos, absolūti skaidri tiktu nodalītas katras puses (datu eksportētāja-pārziņa, datu eksportētāja-apstrādātāja, datu importētāja-pārziņa, datu importētāja-apstrādātāja) loma un atbildība visās attiecībās un attiecībā uz katru nosūtīšanu vai nosūtījumu kopumu.
128. Šā iemesla dēļ līguma pielikumam vajadzētu būt pietiekami precīzam, lai jebkurā laikā būtu iespējams noteikt, kurš veic kādu konkrētu personas datu nosūtīšanu vai nosūtījumu kopumu. Tāpēc EDAK un EDAU ierosina precizēt, ka **katra nosūtīšana vai nosūtījumu kopums**, t. i., katra nosūtīšana vai nosūtījumu kopums, kas veikti vienam vai vairākiem noteiktiem un definētiem mērķiem, būtu atsevišķi jāapraksta, pamatojoties uz tās/to nolūku(-iem), nosūtīto personas datu veidiem, datu subjektu kategoriju vai kategorijām, apstrādes veidu(-iem) un nosūtīšanas pusēm (datu importētājs(-i) un datu eksportētājs(-i)), kā arī attiecīgo pušu (pārziņa(-u) vai apstrādātāja(-u)) lomu. Līdz ar to katrai nosūtīšanai un katram nosūtījumu kopumam vienmēr būs nepieciešams atsevišķs pielikums, kurā būtu iekļautas I–VI daļa. Šāds atsevišķs pielikums, kas nepieciešams katrai nosūtīšanai vai nosūtījumu kopumam, būtu jāparaksta tikai tiem datu eksportētājiem un datu importētājiem, kas veic attiecīgo nosūtīšanu. Tajā pašā laikā katram datu eksportētājam un datu importētājam, kas paraksta attiecīgo pielikumu, parakstot pielikumu, kas attiecas uz attiecīgo nosūtīšanu vai attiecīgo nosūtījumu kopumu, būtu jānorāda sava loma attiecībā uz šo nosūtīšanu vai nosūtījumu kopumu (pārzinis vai apstrādātājs), lai novērstu neskaidrības.
129. Tā rezultātā, ja daudzpusējs līgums attiecas uz vairākām nosūtīšanām un/vai pusēm, vienmēr vajadzētu būt skaidram, kurš pielikums (kas sastāv no I līdz VI daļas) attiecas uz kuru konkrēto nosūtīšanu vai nosūtījumu kopumu, kurš datu eksportētājs un datu importētājs ir iesaistīts šajā nosūtīšanā vai nosūtījumu kopumā, kāda ir attiecīgā datu eksportētāja vai datu importētāja loma (pārzinis vai apstrādātājs) šajā nosūtīšanā vai nosūtījumu kopumā. Šim nolūkam EDAK un EDAU

ierosina LSK projekta daļā "Pielikums" iekļaut dažus paskaidrojošus formulējumus, kuru mērķis ir pusēm sniegt norādes par Pielikuma pareizu izmantojumu un parakstīšanu, īpaši gadījumā, ja LSK projekts tiek izmantots kā daudzpusējs līgums. EDAK un EDAU ir snieguši dažus atbilstošus formulējuma ieteikumus šā kopīgā atzinuma tehniskajā pielikumā.

130. Tādējādi pielikumu, kas satur tikai vispārīgu informāciju un attiecas uz dažādiem nosūtīšanas veidiem, nevajadzētu uzskatīt par pilnīgu. Lai novērstu neskaidrības, pielikums būtu jāparaksta tikai tām pusēm, kuras faktiski veic konkrēto apstrādi, tostarp pusēm, kas pievienojas klauzulām, pamatojoties uz I sadaļas 6. klauzulu.
131. Vēl viena praktiski sastopama problēma ir tā, ka LSK pielikumi par tehniskajiem un organizatoriskajiem pasākumiem bieži tiek aizpildīti ļoti vispārīgi, jo tie ir paredzēti izmantošanai visdažādākajām nosūtīšanas un apstrādes darbībām, vienlaikus tajos trūkst precīzas norādes par to, uz kuriem no LSK ietvertajiem nosūtījumiem tehniskie un organizatoriskie pasākumi attiecas. Tādēļ EDAK un EDAU ierosina LSK projektā (Pielikuma III daļa, kā to ierosināja EDAK un EDAU) skaidri norādīt, ka būtu jāuzskaita tikai tie konkrētie tehniskie un organizatoriskie pasākumi, kas tiks piemēroti attiecīgajai nosūtīšanai / nosūtījumu kopumam, savukārt tehniskie un organizatoriskie pasākumi, kas attiecas tikai uz citām nosūtīšanām / nosūtīšanu kategorijām, kas aptverti šajā pašā daudzpusējā līgumā, būtu jāaizpilda tikai tajā pielikumā, kas attiecas uz attiecīgajiem nosūtīšanas gadījumiem.
132. Attiecībā uz pārziņa un apstrādātāja attiecībām EDAK un EDAU atzīmē, ka praksē dažkārt rodas neskaidrības par prasībām, kas attiecas uz apakšapstrādātājiem. Pielikuma V daļā jo īpaši būtu jāatgādina un jāatspoguļo prasības, kas noteiktas LSK projektā, t. i., norādīt ikvienu apakšapstrādātāju. Turklāt EDAK un EDAU ierosina norādīt (kā ieteikts Pielikuma V daļā) paredzēto apakšapstrādātāju sarakstu (tostarp par katru no tiem: atrašanās vieta, apstrādes darbība(-as) un ieviesto garantiju veids), lai pārzinis varētu atļaut izmantot paredzēto apakšapstrādātāju pakalpojumus atbilstīgi VDAR 28. panta 2. punktā izklāstītajām prasībām. Tāpat būtu lietderīgi ievietot teikumu, ka pārzinis ir atļāvis izmantot šajā sarakstā minēto apakšapstrādātāju pakalpojumus.

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja vārdā

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas vārdā

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs

priekšsēdētāja

(Wojciech Wiewiorowski)

(Andrea Jelinek)